

Meten is weten

Een handreiking over het voorspelbaar
ontwikkelen van nieuwe ICT-systemen

Adviescollege
ICT-toetsing

Metten is weten

Een handreiking over het voorspelbaar ontwikkelen van nieuwe ICT-systemen

Digitalisering kan niet zonder goed onderbouwde besluitvorming. Voorkom verrassingen. In veel onderzoeken van het Adviescollege ICT-toetsing is sprake van vervanging van bestaande systemen. De omvang van het te ontwikkelen systeem kun je vooraf globaal bepalen door goed te kijken naar de omvang van het huidige. Metten is weten!

Stel: je laat een nieuw huis bouwen. Eén van de eerste vragen die daarbij opkomt, is hoe groot het huis van je dromen gaat worden. Het maakt nogal verschil of je een woning van 140m² wilt of een woning van 280m². Het aantal vierkante meters is namelijk een belangrijke factor voor de prijs van de woning.

Met het bouwen van een nieuw ICT-systeem is dit niet anders. De omvang van een systeem bepaalt grotendeels de kosten en de doorlooptijd ervan. Het is daarom belangrijk het nieuwe systeem voorspelbaar te ontwikkelen. De kans op onnodige uitloop in kosten en tijd hou je op die manier zo klein mogelijk. Toch zien wij regelmatig dat er te weinig beeld is van de omvang van het nieuw te ontwikkelen systeem. En dat, terwijl het vrijwel altijd mogelijk is om een dergelijke schatting te maken, ongeacht of er gebouwd wordt op basis van agile of waterval.

Hoe krijg ik inzicht in de omvang van een systeem?

Ondanks dat het nieuwe systeem een aantal andere functies zal hebben, blijkt in de praktijk dat de bestaande situatie een goed uitgangspunt is om de grootte van het gewenste systeem te bepalen. Functiepuntanalyse is een methode om deze omvang vast te stellen. Een globale functiepuntanalyse kan al worden toegepast op een lijst met specificaties van gebruikersfuncties en gegevensverzamelingen. Op deze manier hoeft een functiepuntanalyse niet veel tijd te kosten. Je specificeert welke functionaliteiten je wilt laten bouwen en per functionaliteit kijk je wat het bouwen van een dergelijke functionaliteit in het verleden aan ontwikkeluren heeft gekost. Denk hierbij aan functionaliteiten zoals “opvoeren nieuwe klant” of “muteren van ordergegevens in het systeem”. Vervolgens tel je al die uren van de gewenste functionaliteiten van het nieuwe systeem bij elkaar op. Het resultaat is een indicatieve raming van het aantal uren softwareontwikkeling van je ICT-systeem.

Praktische handvatten

Als praktische handvatten voor het bepalen van de omvang van het ICT-systeem geven wij mee:

- Gebruik wat er ‘in huis’ aanwezig is voor het verkrijgen van inzicht in de systeemomvang: functionele documentatie, broncode, kennis van betrokken medewerkers (beheerders, ontwikkelaars, etc.). Ook als het nieuwe systeem anders wordt, biedt dit een goed op feiten gebaseerd handvat voor de omvang van een nieuw systeem.
- Bepaal de omvang zo vroeg mogelijk in het project met behulp van een functiepuntanalyse. Maak op basis van deze telling een schatting van kosten en doorlooptijd. Voer bij grote scopewijzigingen een hertelling uit.
- Baseer de projectvoortgang op het inzicht in hoeveel er ‘af’ is ten opzichte van het einddoel. Door de omvang van het project vooraf te meten, kun je bepalen of de vastgestelde projectkosten en planning realistisch zijn. Zo blijf je in control. Metten is weten!

Deze publicatie is een uitgave van:

Adviescollege ICT-toetsing

info@adviescollegeicttoetsing.nl

ww.adviescollegeicttoetsing.nl

Postbus 16292 | 2500 BG Den Haag

maart 2022

De tekst van deze publicatie is gelicenseerd onder de Creative Commons Naamsvermelding 4.0-licentie (CC-BY 4.0), de rechten op afbeeldingen, lettertypen en logo's liggen bij hun respectievelijke eigenaren. De volledige licentie-tekst is te lezen op: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>. Wanneer je gebruik wilt maken van dit werk, hanteer dan bij voorkeur de volgende methode van naamsvermelding:

Adviescollege ICT-toetsing (2020), Meten is weten. Den Haag, maart 2022, CC-BY 4.0 gelicenseerd.

**Adviescollege
ICT-toetsing**